УКРАЇНА

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЗАПОРІЗЬКА ПОЛІТЕХНІКА»
(НУ «ЗАПОРІЗЬКА ПОЛІТЕХНІКА»)

НАКАЗ

31 серпня 2022 р. Запоріжжя № 259

Про введення в дію рішення Вченої ради
щодо затвердження Порядку
виявлення та встановлення фактів
порушення академічної доброчесності
у Національному університеті
«Запорізька політехніка»

Відповідно до Закону України «Про вищу освіту» та на виконання рішення Вченої ради Національного університету «Запорізька політехніка» (протокол №1 від 31 серпня 2022 р.)

НАКАЗУЮ:
1. Ввести в дію рішення Вченої ради (Додаток №1 на 1 арк.) щодо затвердження Порядку виявлення та встановлення фактів порушення академічної доброчесності у Національному університеті «Запорізька політехніка» (додаток №2 на 8 арк.).
2. Начальнику ЦІТ ЗОП САВЧУКУ А. оприлюднити цей наказ з додатками у підрозділах офіційного сайту університету «Накази та розпорядження для оприлюднення».
3. Контроль за виконанням наказу покласти на проректора з НПР та ППРУ Руслана КУЛИКОВСЬКОГО.

Додатки:
1. Витяг з протоколу Вченої ради НУ «Запорізька політехніка» на 1 арк. в 1 прим.
2. Порядок виявлення та встановлення фактів порушення академічної доброчесності у Національному університеті «Запорізька політехніка» на 8 арк. у 1 прим.

Ректор Віктор ГРЕШТА

ПОГОДЖЕНО

Проректор з НПР та ППРУ Руслан КУЛИКОВСЬКИЙ
_____ 2022

Начальник юридичного відділу Тетяна ПЕТРОВА
_____ 2022

Кузьмін Віктор
kuzmin2v@gmail.com
0676172898

Додаток 1 до наказу
від 31 серпня 2022 року
№ 259

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЗАПОРІЗЬКА ПОЛІТЕХНІКА»
(НУ «ЗАПОРІЗЬКА ПОЛІТЕХНІКА»)

ВИТЯГ ІЗ ПРОТОКОЛУ засідання Вченої ради НУ «Запорізька політехніка»
31.08.2022 № 1
м. Запоріжжя

Про Порядок виявлення та встановлення фактів
порушення академічної доброчесності

Голова Вченої ради – Бахрушин В.Є.
Учений секретар – Кузьмін В.В.

Присутні – 101 член ради із 148

Порядок денний: 2. Про Порядок виявлення та встановлення фактів порушення академічної доброчесності у Національному університеті «Запорізька політехніка».

СЛУХАЛИ: 2. Про Порядок виявлення та встановлення фактів порушення академічної доброчесності у Національному університеті «Запорізька політехніка».

ВИСТУПИЛИ: голова ВР Володимир БАХРУШИН щодо Порядку виявлення та встановлення фактів порушення академічної доброчесності у Національному університеті «Запорізька політехніка».

УХВАЛИЛИ: За результатами відкритого голосування, більшістю голосів:
2.1 Прийняти у цілому Порядок виявлення та встановлення фактів порушення академічної доброчесності у Національному університеті «Запорізька політехніка» з урахуванням пропозицій декана юридичного факультету Юрія ФІЛЕЯ та начальника патентно-інформаційного відділу НДЧ Наталії ВИСОЦЬКОЇ.

Голова Вченої ради Володимир БАХРУШИН

Учений секретар Віктор КУЗЬМІН

Додаток 2 до наказу
від 31 серпня 2022 року
№ 259

ЗАТВЕРДЖЕНО
Протокол № 1 Вченої ради
НУ «Запорізька політехніка»
від 31 серпня 2022 р.
_____Володимир БАХРУШИН
«_____»_____ 2022 р.

Уведено в дію наказом ректора №___
від _____ серпня 2022 р.

ПОРЯДОК
виявлення та встановлення фактів порушення академічної доброчесності у Національному університеті «Запорізька політехніка»

1. Загальні положення

1.1. Порядок виявлення та встановлення фактів порушення академічної доброчесності у Національному університеті «Запорізька політехніка» (далі - Порядок) розроблено відповідно до законів України «Про освіту»; «Про вищу освіту», «Про фахову передвищу освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про наукову і науково- технічну експертизу», «Про авторське право і суміжні права», Цивільного кодексу України, Порядку скасування рішення про присудження ступеня вищої освіти та присвоєння відповідної кваліфікації, затвердженого Постановою КМУ від 26.08.2021 № 897, Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого Постановою КМУ від 12.01.2022 № 44, Порядку присудження та позбавлення наукового ступеня доктора наук, затвердженого Постановою КМУ від 17 листопада 2021 р. № 1197, Статуту Національного університету «Запорізька політехніка», Кодексу академічної доброчесності Національного університету «Запорізька політехніка. При розробці Положення використані Рекомендації з академічної доброчесності для закладів вищої освіти, розроблені у рамках Проєкту сприяння академічній доброчесності в Україні (SAIUP) за підтримки Посольства США – Лист МОН України від 23.10.2018 р. №l/9-650), Рекомендації щодо запобігання академічному плагіату та його виявлення в наукових роботах (авторефератах, дисертаціях, монографіях, наукових доповідях, статтях тощо) – Лист МОН України від 15.08.2018 р. № 1/11-8681, Аналітична записка «Запобігання окремих проблем і помилок у практиках забезпечення академічної доброчесності» - Лист МОН від 20.05.2020 р. № 1/9-263, Рекомендації для

закладів вищої освіти щодо розробки та впровадження університетської системи забезпечення академічної доброчесності, затверджені Рішенням Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти від 29.10.2019 р. Протокол № 11, та Етичний кодекс ученого України, схвалений Постановою загальних зборів НАН України від 15.04.2009 р. № 2.

1.2. Метою цього Порядку є врегулювання процедур виявлення і встановлення фактів порушень академічної доброчесності учасниками освітнього процесу і наукової діяльності Національного університету «Запорізька політехніка» (далі – Університет), а також академічної відповідальності за такі порушення.

1.3. Цей Порядок базується на принципах:

1.3.1. Усвідомлення важливості академічної доброчесності та відповідальності за її порушення;

1.3.2. Нульової толерантності до порушень академічної доброчесності;

1.3.3. Дотримання норм законодавства та внутрішніх нормативних документів Університету;

1.3.4. Справедливості та об'єктивності;

1.3.5. Правової визначеності, відкритості та прозорості правил і процедур виявлення фактів порушення академічної доброчесності та встановлення відповідальності за її порушення.

2. Сфера дії положення

2.1. Цей Порядок охоплює питання виявлення та встановлення фактів порушень академічної доброчесності:

2.1.1. Науково-педагогічними, науковими та педагогічними працівниками, а також здобувачами освіти Університету при підготовці до видання монографій, наукових статей, підручників, навчальних посібників, звітів за результатами досліджень/проєктів, інших видів наукових і навчально-методичних публікацій;

2.1.2. Здобувачами вищої та фахової передвищої освіти під час освітнього процесу та атестації;

2.1.3. Науково-педагогічними та педагогічними працівниками під час провадження освітнього процесу, у тому числі оцінювання результатів навчання;

2.1.4. Здобувачами наукових ступенів доктора філософії і доктора наук при виконанні та захисті дисертацій;

2.1.5. Членами спеціалізованих вчених рад, науковими консультантами/керівниками дисертацій та кваліфікаційних робіт, офіційними опонентами під час захисту дисертацій на здобуття наукових та освітніх ступенів;

2.1.6. Членами редакційних колегій наукових видань Університету, рецензентами під час оцінювання матеріалів, що подаються до видання;

2.1.7. В інших випадках, визначених законодавством.

2.2. Перевірці на наявність ознак академічного плагіату, фабрикації,

фальсифікації, самоплагіату підлягають:

2.2.1. Дисертації на здобуття ступеня доктора філософії, кандидата наук, доктора наук – на етапі їх подання до захисту у спеціалізованій вченій раді;

2.2.2. Кваліфікаційні роботи на здобуття освітньо-професійного ступеня «фаховий молодший бакалавр», ступенів вищої освіти «молодший бакалавр», «бакалавр», «магістр» – на етапі допуску до захисту;

2.2.3. Рукописи монографій, підручників та навчальних посібників – на етапі представлення матеріалів робіт до розгляду на засіданні кафедри;

2.2.4. Звіти про виконані в Університеті наукові дослідження – на етапі подання відповідного звіту на затвердження;

2.2.5. Рукописи статей, які надходять до редакцій наукових журналів – на етапі подання роботи автором до розгляду для публікації;

2.2.6. Наукові, навчальні та навчально-методичні праці (дисертації, наукові статті, монографії, підручники, навчальні посібники, звіти про виконання досліджень тощо), кваліфікаційні роботи стосовно яких надійшли звернення фізичних чи юридичних осіб, громадських об'єднань без статусу юридичної особи про наявність у відповідних працях порушень академічної доброчесності.

2.3 Обов'язкова перевірка на наявність ознак порушень академічної доброчесності в академічних творах, зазначених у пп. 2.2.1 – 2.2.5 здійснюється відповідно до нормативних документів, що регламентують порядок підготовки таких творів.

2.4 За рішенням науково-методичної комісії Університету (факультету, навчально-наукового інституту), постійної комісії Вченої ради Університету з академічної доброчесності можуть перевірятися на наявність ознак академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації, самоплагіату інші академічні твори, підготовлені науково-педагогічними, педагогічними і науковими працівниками Університету, а також академічні твори, опубліковані до запровадження цього Порядку, у випадках, визначених законодавством та/або у разі надходження звернень, щодо наявності в цих творах відповідних порушень.

2.5 За заявами/зверненнями учасників освітнього процесу та/або уповноважених органів може здійснюватися перевірка щодо виявлення і встановлення фактів інших порушень академічної доброчесності (списування, обман, необ'єктивне оцінювання, хабарництво).

2.6 Перевірка заяв (повідомлень) про наявність у захищених дисертаціях та кваліфікаційних роботах випускників академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації здійснюється відповідно до Порядку скасування рішення про присудження ступеня доктора наук, доктора філософії, магістра, бакалавра, молодшого бакалавра, фахового молодшого бакалавра та присвоєння відповідної кваліфікації, що ухвалюється Вченою радою Університету відповідно до законодавства.

2.7 Цей Порядок також регламентує процедури утворення та роботи органу, який здійснює перевірку заяв (повідомлень) щодо фактів порушення академічної доброчесності, прийняття рішень щодо академічної відповідальності та розгляду апеляцій з питань академічної відповідальності учасників освітнього

процесу.

2.8 У разі, якщо порушення академічної доброчесності містить склад кримінального, адміністративного або дисциплінарного правопорушення, рішення щодо академічної відповідальності приймається на підставі рішень уповноважених органів про наявність факту правопорушення, що набрали чинності.

3 Процедури утворення та роботи спеціальних комісій, які здійснюють перевірку заяв (повідомлень) щодо фактів порушення академічної доброчесності

3.1 Спеціальні комісії, які здійснюють перевірку заяв (повідомлень) щодо фактів порушення академічної доброчесності створюється на підставі отриманих заяв (повідомлень) про такі факти. За ініціативою постійної комісії вченої ради з академічної доброчесності спеціальна комісія також може створюватися на підставі іншої інформації про імовірні порушення, зокрема на підставі відповідних публікацій у ЗМІ, соціальних мережах тощо.

3.2 Заява (повідомлення) про імовірне порушення академічної доброчесності подається заявником (фізичною або юридичною особою, громадським об'єднанням без статусу юридичної особи) на офіційну адресу Університету у довільній письмовій формі або в електронній формі з використанням кваліфікованого електронного підпису та/або кваліфікованої електронної печатки. Співробітники та здобувачі вищої та фахової передвищої освіти можуть подавати повідомлення у довільній письмовій формі ректору Університету, декану факультету (директору навчально-наукового інституту чи фахового коледжу) або завідувачу відповідної кафедри з реєстрацією у журналі вхідної кореспонденції.

3.3 Заява (повідомлення) повинна містити таку інформацію:

3.3.1. Прізвище, ім'я, по батькові (за наявності) особи, стосовно якої порушено питання про порушення нею академічної доброчесності;

3.3.2. Зміст порушення академічної доброчесності цією особою;

3.3.3. Докази, що підтверджують факт порушення академічної доброчесності, включаючи прізвище, ім'я, по батькові (за наявності) автора/авторів та посилання на лату і джерело оприлюднення розробок, наукових (науково-технічних) результатів, що належать іншим особам та були використані особою, стосовно якої порушено питання про порушення нею академічної доброчесності;

3.3.4. Прізвище, ім'я, по батькові (за наявності) особи або найменування заявника, його поштову адресу або адресу електронної пошти, а також номер телефону;

3.3.5. Рік присудження ступеня вищої освіти чи наукового ступеня (для звернення, що стосується питань скасування рішень про присудження ступеня вищої освіти та присвоєння відповідної кваліфікації, а також скасування рішень

про присудження наукових ступенів) – за наявності;

3.3.6. Інші відомості – за наявності інформації.

3.4 Анонімні повідомлення не підлягають розгляду.

3.5 Перевірку звернень про академічний плагіат, фабрикацію, фальсифікацію, самоплагіат в академічних творах науково-педагогічних, наукових і педагогічних працівників в інших випадках, а також у наукових публікаціях здобувачів вищої чи фахової передвищої освіти здійснює спеціальна комісія, яку створює ректор Університету за поданням постійно діючої комісії Вченої ради Університету або Вченої ради відповідного факультету (навчально-наукового інституту). Такий порядок створення комісії застосовується також для розгляду звинувачень в інших порушеннях академічної доброчесності, які, відповідно до Положення Національного університету «Запорізька політехніка» про види академічної відповідальності (у тому числі додаткові та/або деталізовані) учасників освітнього процесу за конкретні порушення академічної доброчесності, передбачають академічну відповідальність, визначену частиною 5 та абзацами 4, 6 частини 6 статті 42 закону України «Про освіту».

3.6 Перевірку заяв (повідомлень) про академічний плагіат, фабрикацію, фальсифікацію, самоплагіат в курсових роботах/проєктах здобувачів вищої чи фахової передвищої освіти здійснює спеціальна комісія, яку створює керівник відповідного факультету (навчально-наукового інституту, фахового коледжу). Такий порядок створення комісії застосовується також для розгляду звинувачень в інших порушеннях академічної доброчесності, які, відповідно до Положення Національного університету «Запорізька політехніка» про види академічної відповідальності (у тому числі додаткові та/або деталізовані) учасників освітнього процесу за конкретні порушення академічної доброчесності, передбачають академічну відповідальність, визначену абзацами 3, 5 частини 6 статті 42 закону України «Про освіту».

3.7 Перевірку заяв (повідомлень) про академічний плагіат, фабрикацію, фальсифікацію, самоплагіат в інших письмових роботах здобувачів вищої чи фахової передвищої освіти здійснює спеціальна комісія, яку створює завідувач відповідної кафедри.

3.8 Рішення, щодо застосування академічної відповідальності у формі зауваження, попередження наукових, науково-педагогічних, наукових та педагогічних працівників приймає ректор Університету або керівник факультету (навчально-наукового інституту, фахового коледжу, кафедри) без створення спеціальної комісії.

3.9 Рішення щодо застосування академічної відповідальності у формі повторного проходження оцінювання (контрольна робота, іспит, залік тощо), зауваження, попередження здобувачів вищої чи фахової передвищої освіти приймає викладач відповідного освітнього компонента або завідувач відповідної кафедри (голова циклової комісії фахового коледжу).

3.10 Рішення про створення спеціальної комісії приймається не пізніше, ніж за 7 робочих днів після надходження звернення. У рішенні про створення комісії зазначаються її голова та секретар. До складу спеціальної комісії має входити не менш одного фахівця, який має освітню та/або професійну

кваліфікацію у сфері права. До складу спеціальної комісії не можуть входити особи, що мають реальний або потенційний конфлікт інтересів (у розумінні частини 1 статті 1 Закону України «Про запобігання корупції). Час роботи спеціальної комісії не повинен перевищувати 1 місяця у випадку її створення ректором Університету та 15 календарних днів в інших випадках.

3.11 Не менш 1/3 складу спеціальної комісії, що розглядає звинувачення здобувача вищої чи фахової передвищої освіти у порушенні академічної доброчесності, мають становити представники здобувачів відповідного рівня освіти, делеґовані виконавчим органом студентського самоврядування Університету, якщо спеціальну комісію створює ректор Університету, або факультету (навчально-наукового інституту, фахового коледжу), якщо її створює керівник відповідного факультету (навчально-наукового інституту, фахового коледжу).

3.12 Засідання спеціальної комісії є правомочним за присутності не менш 2/3 від її складу, у тому числі обов'язково має бути присутній голова або секретар спеціальної комісії. За відсутності голови або секретаря спеціальної комісії присутні члени спеціальної комісії обирають на поточне засідання головуючого або секретаря для проведення поточного засідання. Рішення спеціальної комісії приймається більшістю голосів від повного складу спеціальної комісії. Під час розгляду звинувачень здобувачів вищої чи фахової передвищої освіти додатковою умовою прийняття рішення є його підтримка не менш, ніж 50% представників здобувачів освіти від їх загальної кількості у складі спеціальної комісії.

3.13 Розгляд справи спеціальної комісією має здійснюватися об'єктивно і неупереджено із з'ясуванням всіх обставин справи. Висновки комісії мають базуватися на принципах нульової толерантності до порушень академічної доброчесності і презумпції невинуватості. Пропозиції щодо академічної відповідальності мають базуватися на доказах.

3.14 При розгляді питань щодо академічного плагіату та самоплагіату має здійснюватися автоматична перевірка наявності текстових збігів. Аналіз результатів цієї перевірки, а також можливих випадків академічного плагіату та самоплагіату, що не є текстовими збігами, фабрикації, фальсифікації має здійснюватися із залученням фахівців з відповідної предметної області, здатних оцінити ступінь новизни та достовірності відповідних наукових результатів та/або академічних творів.

3.15 Ідентифікація порушень академічної доброчесності має здійснюватися з урахуванням визначень, прикладів та особливостей, наведених у документах, що зазначені у п. 1.1 цього Положення.

3.16 Спеціальна комісія має право запрошувати необхідну інформацію в особи, яку звинувачують у порушенні академічної доброчесності та інших осіб, які можуть надати необхідну додаткову інформацію, зокрема керівників структурних підрозділів, наукових керівників, рецензентів, опонентів тощо.

3.17 Спеціальна комісія має право залучати до експертизи працівників Університету та інших осіб, що є фахівцями у відповідній предметній області. Експерти, що долучаються до аналізу звернень з питань академічного плагіату,

фабрикації, фальсифікації, самоплагіату повинні бути провідними науково-педагогічними чи науковими працівниками з відповідної тематики. Експерти, що долучаються до аналізу звернень з питань необ'єктивного оцінювання, списування та/або надання здобувачам освіти під час проходження ними оцінювання результатів навчання допомоги чи створення перешкод, не передбачених умовами та/або процедурами проходження такого оцінювання, повинні мати вчене звання і стаж науково-педагогічної роботи у закладах вищої освіти (для фахових коледжів враховується також стаж роботи у закладах фахової перелвищої освіти) не менш 10 років. Експерти, що долучаються до аналізу звернень з питань обману (крім академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації, самоплагіату), хабарництва, впливу у будь-якій формі (прохання, умовляння, вказівка, погроза, примушування тощо) на науково-педагогічного (наукового, педагогічного) працівника з метою здійснення ним необ'єктивного оцінювання результатів навчання повинні мати освітню та/або професійну кваліфікацію у сфері права.

3.18 За результатами розгляду звинувачень спеціальна комісія надає ректору Університету, керівнику факультету (навчально-наукового інституту, фахового коледжу), завідувачу кафедри пропозиції щодо:

3.18.1. Притягнення до академічної відповідальності відповідно до Положення Національного університету «Запорізька політехніка» про види академічної відповідальності (у тому числі додаткові та/або деталізовані) учасників освітнього процесу за конкретні порушення академічної доброчесності;

3.18.2. Звільнення від академічної відповідальності через пом'якшувальні обставини або неможливість доведення чи спростування факту порушення академічної доброчесності;

3.18.3. Припинення розгляду справи через відсутність факту порушення академічної доброчесності.

3.19 Прийняте рішення повідомляється особі, яку звинувачують у порушенні академічної доброчесності, протягом одного робочого дня від дати прийняття рішення особисто під підпис або поштою з повідомленням про вручення.

4 Процедура реалізації особою, стосовно якої порушено питання про порушення нею академічної доброчесності, прав, передбачених частиною восьмою статті 42 закону України "про освіту"

Кожна особа, стосовно якої порушено питання про порушення нею академічної доброчесності, має право:

4.1 Ознайомлюватися з усіма матеріалами перевірки щодо встановлення факту порушення академічної доброчесності, подавати до них зауваження. Копії відповідних матеріалів надаються відповідній особі за її письмовим зверненням до голови спеціальної комісії. Зауваження подаються у письмовому вигляді секретарю спеціальної комісії;

4.2 Особисто або через представника надавати усні та письмові

пояснення або відмовитися від надання будь-яких пояснень, брати участь у дослідженні доказів порушення академічної доброчесності;

4.3 Знати про дату, час і місце та бути присутньою під час розгляду питання про встановлення факту порушення академічної доброчесності та притягнення її до академічної відповідальності. З цією метою секретар спеціальної комісії повідомляє особу про дату, час і місце розгляду не пізніше, ніж за два календарні дні особисто під підпис або поштою з повідомленням про вручення;

4.4 Оскаржити рішення щодо академічної відповідальності до органу уповноваженого розглядати апеляції протягом 3 робочих днів від дати повідомлення про прийняте рішення або до суду.

4.5 Апеляції на рішення ректора та/або керівника факультету (навчально-наукового інституту, фахового коледжу) розглядає постійна комісія з академічної доброчесності вченої ради Університету. Апеляції на рішення завідувача кафедри розглядає керівник факультету (навчально-наукового інституту). Апеляції на рішення викладача розглядає завідувач відповідної кафедри.

5 Перехідні положення

Норми цього Положення застосовуються до порушень академічної доброчесності, скоєних після його оприлюднення, якщо інше не визначено законодавством.